

КОНЦЕПЦИЯ

Процедура „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения”

I. Обхват на процедурата

По приоритетна ос 4 “Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища” на ОПОС 2014-2020 г. се предвижда обявяването на процедура чрез подбор на проектни предложения „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения ” на обща стойност минимум 20 000 000 лв.

Целта на мерките, които ще са допустими за финансиране, е да се повиши защитата на населението от наводнения. Ще бъдат финансирани проекти за превенция и управление на риска от наводнения, които са в съответствие с мерките за намаляване на риска от наводнения в Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) и се изпълняват в обхвата на райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).

Към настоящия момент разработването на ПУРН е във финалната си фаза. Завършени са проектите на планове в четирите района на басейново управление. Провеждат се обществените консултации и се изготвят екологичните оценки и оценките за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони. Съответствието на финансираните по процедурата проектни предложения с мерките, залегнали в ПУРН, ще бъде гарантирано с предоставянето на достатъчен срок за кандидатстване, така че към момента на оценка на проектните предложения планове да са приети.

С оглед концентриране на ограничения финансов ресурс по ОПОС 2014 – 2020 г., по процедурата ще бъдат финансирани мерки за подобряване техническото състояние на общински язовири (ремонт и реконструкция на язовирни стени и съоръжения към тях) и мерки за възстановяване на първоначалните параметри на язовири и осигуряване на експлоатационното състояние на долния участък. Съгласно т. 4 на § 1 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, както и на контрол за техническото им състояние (Наредбата) „долен участък“ е зоната след язовирната стена, ограничена в участък с дължина до 500 м. Мерките ще бъдат насочени към язовири в неизправно и предаварийно техническо състояние съгласно класификацията на Наредбата.

II. Обосновка на избора на мерки за финансиране

Една от основните причини за наводнения на територията на страната е лошото техническо състояние на общинските язовири:

- компрометиране на язовирната стена и съоръженията към нея, повреди в облицовката, слягане на насипа в най-високата част от стената и др.
- намалена пропускателна способност и техническа изправност на облекчителните съоръжения;
- намален ретензионен обем и ограничена проводимост на речното легло до 500 метра след язовирната стена.

Поради неизправност на язовирните стени и съоръженията към тях, при преминаване на високи води съществува реална заплаха за разположените населени места надолу по течението на реката. Сигурността на язовирните стени и съоръженията към тях в условията на експлоатация се оценява чрез наблюдение и контрол на показатели за конструктивна и технологична сигурност, както и влиянието им върху околната среда.

Конструктивната сигурност е способността на язовирните стени и съоръженията към тях и основата им да запазват обща и местна якост, носеща способност, обща устойчивост, филтрационна устойчивост, пукнатиноустойчивост, коравина, якост на умора, мразоустойчивост, корозионна устойчивост, износоустойчивост, температурна устойчивост, устойчивост срещу биокорозия.

Технологичната сигурност е способността на язовирните стени и съоръженията към тях да изпълняват основните си функции според показатели за геометрично съответствие с проекта (кота било язовирна стена, най-висока кота противифилтрационно устройство, коти водно ниво, напор, наклони, пропускна способност и др.), съответствие на свойствата на материалите (якост, водоплътност, градиенти на напора, коефициент на филтрация), технологичен срок на експлоатация. Влиянието на язовирните стени и съоръженията към тях върху околната среда се оценява по показатели за качеството на околната среда и степента на застрашеност на живота и здравето на хората и на материалните ценности.

Техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях се определя като:

1. изправно, когато отговаря на гореописаните показатели за сигурност;
2. неизправно - частично работоспособно, когато е нарушен поне един от показателите за технологична сигурност без опасност за конструктивната сигурност, или е нарушен поне един от показателите за конструктивна сигурност и/или показателите за опазване на околната среда при удовлетворени показатели за технологична сигурност. В този случай след анализ на техническото състояние се налагат ограничения в натоварването и се предприема ремонт;
3. неизправно - неработоспособно, когато са нарушени показатели за технологична сигурност и конструктивна сигурност. Налагат се ограничения в натоварването и се предприемат ремонтни работи или реконструкция;
4. предаварийно - когато по-нататъшната им експлоатация е недопустима поради неприемлив риск за хора, материални ценности и околна среда. Язовирите се извеждат от експлоатация до довеждане в състояние по предходните точки.

Подобряването на състоянието на съществуващите язовири ще има положително въздействие върху компонентите на околната среда. С избора на мерки в съответствие с

ПУРН ще се гарантира тяхната ефективност надолу по течението на реката, както и запазването/подобряването на състоянието на водните обекти.

III. Съответствие със специфичните показатели по процедурата и приоритетност на финансираните мерки

Мерките, които ще бъдат финансирани по настоящата процедура ще допринесат за изпълнението на специфичните за приоритетна ос 4 показатели, като допустимо ще бъде финансирането на проекти, които предвиждат изпълнението на мерки за повишаване на подготвеността за реакция на населението в случай на наводнение за райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) съгласно ПУРН на територията на всеки район на Басейнова дирекция. Приоритет ще бъде даван на проекти, чието изпълнение ще доведе до подобряване на защитата на социална, техническа и критична инфраструктура. Водещ критерий при оценка на проектните предложения ще бъде броя на населението, попадащо в риск, което ще се възползва от мерките за защита от наводнения. Приоритет ще бъде даван на проекти, които предвиждат мерки за ремонт и реконструкция на язовирни стени и прилежащите им съоръжения, чието техническо състояние е определено като предаварийно съгласно Наредбата.

За потенциални бенефициенти по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) са определени общините, съгласно задълженията и функциите им, произтичащи от националното законодателство. Законът за водите дефинира задълженията на собствениците на язовирни стени и съоръженията към тях, които са длъжни да осигурят поддържането им в техническа изправност.

IV. Условия за допустимост и критерии за оценка на проектни предложения, гарантиращи устойчивост

УО предвижда да постави максимална стойност на проектно предложение в размер на 1 000 000 лв. Таванът е определен въз основа на анализ на налична информация, касаеща реализирани вече проекти, които се отнасят до ремонт/реконструкция/рехабилитация на язовирни стени и прилежащите им съоръжения. За целите на анализа е използвана общодостъпна информация за открити процедури по реда на Закона за обществените поръчки, публикувани на страницата на Агенцията по обществени поръчки, както и информация, предоставена от държавни институции, стопанисващи малки язовири.

Всички проекти, които ще бъдат финансирани по процедурата като част от Програмите от мерки в ПУРН са в съответствие с приоритетите и целите на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и ПУРН за постигане на добро състояние на водните обекти.

На етап кандидатстване ще се изисква становище на компетентния орган по околна среда за уточняване на приложимата процедура по глава VI от Закон за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 31 от Закон за биологичното разнообразие (ЗБР).

С цел доказване на броя на застрашеното население, което ще се възползва от мерките за защита от наводнения и инфраструктурата, която ще бъде защитена, УО ще изисква предоставянето на актуализиран аварийен план съгласно Закона за защита при бедствията в съответствие с разпоредбите на чл. 138а, ал. 1 от ЗВ и Наредбата с включен брой засегнати жители и застрашени инфраструктурни обекти.

Ще бъдат финансирани проекти за подобряване на техническото състояние и възстановяване на проектните параметри на язовири, собственост на общини, като за целта кандидатите ще предоставят акт за общинска собственост. Язовирни стени и прилежащите им съоръжения, отдадени на концесия, са недопустими за финансиране по процедурата. Финансирането на ремонт и/или реконструкция на язовирни стени и прилежащите им съоръжения ще се извършва при спазване на законодателството за държавни помощи, като ще бъдат съобразявани и задълженията на трети лица, произтичащи от договори за поддръжка и/или експлоатация, сключени със собствениците на тези хидротехнически съоръжения.

За да се гарантира качество на проектните предложения, на етап кандидатстване ще се изисква анализ за установяване на техническите характеристики на съоръжението и проектна готовност на ниво работен проект за предвидените инвестиционни намерения. Предвидените мерки следва да са в съответствие с направените предписания съгласно анализа и включени в констативен протокол от оглед на състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, извършен от контролния орган по реда на Закона за водите и/или комисията по чл. 138 а, ал. 3 от същия закон.

Устойчивостта и сигурността на проекта, след неговото изпълнение, УО ще преценява въз основа на предвиден от страна на кандидата механизъм, чрез който ще бъде осигурена устойчивостта на резултатите и ефекта от изпълнението на проектното предложение, в т.ч. приложен проект за експлоатация и инструкции за експлоатация на съоръжението, където са регламентирани изискванията за гарантиране на сигурността на язовирните стени и съоръженията към тях.

Срокът за кандидатстване по процедурата ще бъде 9 месеца. Срокът за изпълнение на предвидените в проектното предложение инвестиционни намерения ще бъде 18 месеца и 5 месеца за документално приключване на проекта.